

Mali trgovec

Izhaja vsako soboto. Naročnina se plačuje vnaprej in stane letno Din 60.—, polletno Din 30.—, mesečno Din 5.—. Ob plačevanju za nazaj stane list letno Din 70.—, polletno Din 35.— in mesečno Din 6.—. Rokopisov ne vračamo. Uprava in uredništvo: Gregorčičeva ulica šte. 23, telefon šte. 2552. Poštni predal 169. Čekovni račun šte. 15.420.

Leto II.

Ljubljana, dne 24. maja 1930.

21.

Še o obrestni meri.

Opetovano smo že opozorili prizadete gospodarske kroge na škodljivost previsoke obrestne mere za kredite, ki je glavni vzrok, da se naša industrija, obrt in trgovina ne more razviti na ono stopnjo, na kateri bi že davno morala biti. Neizpodbitno je dejstvo, da je ravno pomanjkanje cenениh obratnih in investicijskih kapitalov glavni vzrok, da ne moremo naravnih bogastev naše zemlje izkoriščati vsaj v najskromnejši dopustni množini, kar bi izdatno omejilo brezposelnost in dvignilo kupno moč našega naroda.

Dočim se naše časopisje za ta neupravičeni, škodljivi pojav niti malo ne zmeni, prinaša beograjska »Politika« na uvodnem mestu članek, ki v celoti potrjuje vsa naša dosedanja izvajanja, obenem pa opozarja banke, da z napačno kreditno politiko škodujejo tudi sebi, dasiravno imajo od visoke obrestne mere trenutne koristi.

Med drugim izvaja »Politika«, da gre vsa dosedanja kreditna politika naših denarnih zavodov edino za stremeljenjem: naložiti lastna in tuja denarna sredstva po čim mogoče višji obrestni meri.

Ta politika je — tudi na škodo bank — izvala gibanje za zaščito pred previsoko obrestno mero v vseh važnejših gospodarskih slojih, ki spontano stremi za kreditno neodvisnostjo in emancipacijo od kreditnih zavodov, previsoke obrestne mere in težkih kreditnih pogojev.

Tako je Državna hipotekarna banka najela kredit v inozemstvu, da zadosti

potrebam hipotekarnih in v zadnjem času tudi kratkoročnih kreditov. To perečo zadevo skuša ublažiti tudi Poštna hranilnica in Agrarna privilegirana banka. Isti pravec je usmerila tudi Narodna banka, ki išče pota za neposredno kreditiranje gospodarskim krogom, da se na ta način osvobodi predragega tujega posredništva.

Gospodarski krogi sami iščejo rešitve ter so jo obrtniki že deloma našli z osnovanjem svojega lastnega bančnega zavoda, kateremu je zajamčen razvoj in uspeh. Industrija pa skuša doseči potrebno — vsaj deloma znosna denarna sredstva iz inozemstva ter se bori za čim hitrejšo uveljavljanje zakona o industrijskih obveznicah.

Pod naslovom »Ne znižujte obrestne mere vlogam, temveč kreditom« ugotavlja »Politika«, sodeč po teh znakih, da naši denarni zavodi nimajo pravega razumevanja za naše gospodarske potrebe, oziroma da obstoji v njih poslovanju velika neodločnost. Obrestna mera za kredite mora pasti pod 10% z vsemi postranskimi dajatvami, da se zopet ožive bančne poslovne zveze ter da zadobi naše gospodarstvo ono mesto, ki mu pristaja.

Kreditna politika denarnih zavodov bi morala stremeti v popolnoma nasprotnem pravcu za znižanjem kreditne obrestne mere, da s tem povišajo plačilno moč svojih komitentov in tem potom tudi znatno povečajo svoje posle ter s tem postanejo res splošno koristna gospodarska institucija.

Uprava trgovine.

(Nadaljevanje.)

Ako seštejemo oba denarna stolpeca ter kreditni stolpec od debetnega odštejemo, dobimo skupno vrednost inventarja.

Pri odprodajah posameznih komadov inventarja med letom in se nam ta račun navidezno zmede, ker smo navadno odprodali predmet po drugi ceni kot jo ima v bilančni vrednosti, bodisi, da smo ga odprodali ceneje (v izgubo) ali pa dražje (z dobičkom). Običajno se take razlike (zlasti ako gre za manjše spremembe) ne upoštevajo, ker itak pridejo do izraza po desetih letih — ob eventualni novi ceni, vendar bi morali praviloma bilančno vrednost odprodanega predmeta izračunati ter eventualno razliko, za katero je bil predmet dražje prodan, odšteti od odpisa za dotično leto, ali pa še prišteti k odpisu razliko, za katero je bil predmet prodan cenejše od svoje bilančne vrednosti. Pri vseh odpisih pa je potrebno na vsak način od zadnjega osnovnega 10% odpisa odbiti 10% vrednosti odprodanih predmetov, ker sicer odpisujemo vrednosti, ki niso več v naši posesti na škodo računa dobička. Načeloma se tedaj vsakoletna osnovna postavka za 10% odpis zniža za 10% nabavne vrednosti vseh onih predmetov, ki so bili v dotičnem poslovnem letu odprodani ali odpisani.

Inventarno knjigo (potrebno zlasti pri industrijskih obratih, ako ne vodijo že posebnih računov) delimo lahko v oddelke za opravo (pohištvo), stroje, orodje, prevozna sredstva itd.

Ce so nekateri predmeti, ki jih vodimo v inventarni knjigi, takega značaja, da zgubijo svojo vrednost še pred potekom desetih let, moramo določiti primeren višji vsakoletni odpis.

Sele ko smo v inventarni knjigi izvedli pred zaključkom opisani odpis, dobimo bilančno vrednost prečiščenega inventarja.

Račun investicij, ki je sličen računu prečiščenega inventarja, se vodi ponekod, zlasti pri industrijskih in večjih obrtnih podjetjih ločeno od inventarja

ter ima za to tudi v glavni knjigi odprt poseben račun.

Vodstvo posebne knjige za račun investicij je popolnoma enako vodstvu inventarne knjige, le z razliko odpisovalnega odstotka, ki je seveda znatno manjši in se ravna po dobi let, v katerih se predvidoma investicijske naprave tako izrabijo, da ne odgovarjajo več svojemu namenu. Ako se n. pr. gotove naprave izrabijo v 20 letih, moramo letno odpisovati po 5% od nabavne vrednosti, da se v tej dobi amortizirajo v premoženjskem računu, pri 30 letih popolne izrabe odpisujemo 3-3% itd. Ker so v investicijah različne naprave z različno dolgo uporabno dobo, moramo razdeliti posamezne predmete in naprave po skupinah, katerih življenjska doba je enaka, vsled česar imajo tudi enak odstotek odpisa.

V račun investicij spadajo pri industrijskih in večjih obrtnih podjetjih predvsem one naprave, ki služijo za proizvajanje gonilne sile: vodne naprave, električni vodi etc., poleg tega pa običajno tudi stroji, ako se tudi ti ne vodijo posebej, dasiravno tvorijo del investicij. Ravno tako spadajo v račun investicij razne prometne naprave: industrijski tiri, dovozna pota, pri lesni trgovini izvozna pota in slično.

Vodstvo računa investicij je posebno važno in potrebno pri onih podjetjih, ki obratujejo v najetih (tujih) lokalih, oziroma na tujem terenu. Odpisovalni odstotek se mora v tem slučaju ravnati tudi po dobi trajanja zakupne pogodbe, ki lahko poteče prej kot se investicijske naprave izrabijo. Ker izgube investicije za nas običajno vsako vrednost z dnevom poteka zakupne pogodbe, znaša letni odpisovalni odstotek: 100 deljeno z leti trajanja pogodbe, to pa le v slučaju, da poteče pogodba predvidoma prej kot se v normalnih razmerah investicije res izrabijo, sicer odpisujemo odstotek v razmerju porabne dobe.

Razdelnik stroškov.

Račun režije vodimo v glavni knjigi skupno, da zamoremo razvideti, kolik-

ko smo med letom izplačali z posamezne glavne režijske postavke. Ker so podatki o izdatkih za posamezne režijske skupine velikega pomena za presojo trgovskega položaja, je potrebno, da vodimo poleg glavnega računa režije še posebno knjižico, v kateri razdelimo režijske izdatke razdeljeno vsaj po glavnih stroških, ki imajo različno karakteristiko in različen pomen v trgovini.

Da imamo točen pregled nad našimi režijskimi izdatki, otvorimo v tej knjigi posebne račune za sledeče režijske skupine:

1. Plače in dnine, kamor zapisujemo izplačane zasluzke našim nastavljenecem, dnine najetim delavcem in slične izdatke.

2. Potnine in potne stroške, bodisi, da smo jih sami potrošili na trgovskih potovanjih, ali pa jih povrnili našim nastavljenecem ali tudi drugim osebam za pota, opravljena za naše podjetje.

3. Poštne, izplačane za našo korespondenco, brzozavke, denarna nakazila, običajno tudi telefonske pristojbine, predalnine in slično. Ne vpisujemo pa v ta račun izplačanih poštlin za odposlano ali prejeto blago, ker te izdatke že vodimo posebej v glavni knjigi pod ločenim računom za blagovne stroške.

4. Pod skupino pisarniških stroškov vodimo izdatke za papir, pisalne potreščine, tiskovine, poslovne knjige in slične izdatke, ki se porabijo za vodstvo

pisarne. Seveda ne spadajo v to skupino predmeti, ki jih vodimo v račun premičnega inventarja, kakor razne pisalne mize, pisalni stroji in slično, marveč samo predmeti, ki so namenjeni hitri porabi ali obrabi. Iz te skupine je dovoljeno — posebno novoustanovljenim, mladim podjetjem — voditi del neizrabljenih pisarniških predmetov, kakor tiskovin, papirja in drugih predmetov tudi v primerno ocenjenem znesku kot aktivno postavko v bilanci. Starejša, trdna podjetja tega navadno ne delajo, ker so običajno taki predmeti vsled svojega posebnega značaja (natis tverde itd.) brez vsake prodajne vrednosti, dasiravno predstavljajo za podjetje samo gotov del premoženja.

5. Ako je podjetje nameščeno v najetih prostorih, moramo voditi tudi skupino za najemnine. V slučaju, da smo morali najete prostore adaptirati (preurediti), kar je bilo v zvezi z večjimi stroški, smemo voditi take večje izdatke pod računom investicij in prenesti na račun režije v skupino najemnin omenjeni amortizacijski odstotek, ravno tako se po dobi trajanja najemne pogodbe, oziroma po dobi izrabe.

(Dalje prih.)

Radi obširnosti gradiva smo morali danes izpustiti nadaljevanje konkurznega zakona in se omejiti tudi pri člankih in poročilih. Izostalo priobčimo v prihodnji številki.

Občni zbor Kmetijske posojilnice v Ljubljani.

Dne 15. t. m. se je vršil v Ljubljani 50. redni občni zbor »Kmetijske posojilnice ljubljanske okolice«, ki je najstarejši slovenski denarni zavod v Ljubljani in največji zavod svojega ustroja v naši državi.

Delovanje tega zavoda je tako tesno združeno z zgodovino razvoja slovenskega gospodarstva, da je vsako njegovo letno poročilo pomemben dogodek.

Tudi letošnje poročilo o poslovanju zavoda nudi navzlic neizboljšanim gospodarskim razmeram na domačem denarnem trgu sliko solidnega, stalnega napredovanja.

Upravno premoženje je doseglo Din 200,335.526-77. Hranilne vloge izkazujejo napredek okrog Din 20,000.000— in so znašale ob sklepu leta 1929. Din 191,875.756-68. Posojila so se dvignila na Din 160,160.731-90, ter so prirastla za okroglo Din 10,000.000—. Med letom je povpraševanje po kreditih popuščalo, vsled česar se je stalno dvigala vsota naloženega denarja, ki pa se je vsled sezonskih kreditov ob sklepu leta prehodno znižala na Din 27,347.916-48. Čisti dobiček se je zvišal na Din 554.716-10. Po pripisu dotacij iz slednjega so se rezervni zakladi povišali na dinarjev 8, 148.282-90.

Odpiranje in zapiranje trgovskih obratov.

»Službeni list« št. 2. prinaša uredbo o odpiranju in zapiranju trgovskih in obrtnih obratov, po kateri smejo biti odprte v Dravski banovini trgovine z mešanim, špecerijskim in kolonijalnim blagom, delikatese, kramarije in branjarije: v okolišu ljubljanske policijske uprave poleti in pozimi od 7. do 13. in od 14. do 19. ure; v sod. okolišu Kranj poleti od 7. do 12. in od 14. do 19., pozimi pa od $\frac{1}{2}$ 8. do $\frac{1}{2}$ 13. in od $\frac{1}{2}$ 14. do $\frac{1}{2}$ 19. ure; v bivši mariborski oblasti vse leto od 7. do 12. in od 14. do 19. ure; v čabarskem srezu poleti od 6. do 12. in od 14. do 20. pozimi pa od 7. do 12. in od 13. do 20. ure.

Trgovine s papirjem, pisarniškimi in šolskimi predmeti v bivši ljubljanski oblasti vse leto od $\frac{1}{2}$ 8. do $\frac{1}{2}$ 13. in od $\frac{1}{2}$ 14. do $\frac{1}{2}$ 19. ure, v bivši mariborski oblasti pa od $\frac{1}{2}$ 8. do 12. in od $\frac{1}{2}$ 14. do $\frac{1}{2}$ 19. ure.

Manufakturne, modne in galanterijske trgovine v okolišu ljubljanske policijske uprave od 8. do $\frac{1}{2}$ 13. in od 14. do $\frac{1}{2}$ 19. ure; železninarske pa poleti od $\frac{1}{2}$ 8. do $\frac{1}{2}$ 13. in od 14. do 19., pozimi od 8. do $\frac{1}{2}$ 13. in od 14. do 19. ure.

Cvetličarne od $\frac{1}{2}$ 8. do $\frac{1}{2}$ 13. in od $\frac{1}{2}$ 14. do 20. ure; pekarske prodajalne od 5. do 20. ure, v čabarskem srezu od 5. do 21. ure, trgovine kruha in peciva v srezu Čabar pa od 7. do 20. ure; slaščičarne poleti od 5. do 22., pozimi od 6. do 21. ure (v srezu Čabar od 8. do 20.); mlekarne poleti od 5. do 22., pozimi od 6. do 21. ure.

Krošnjarenje je po 18. uri prepovedano.

Okrepčevalnice, vinarne in žganjarne in sploh obratovalnice v katerih se točijo alkoholne pijače in prodajajo mrzla jedila izključno za konsum v lokalu, smejo biti odprte od 7. do 21. ure.

Denarni zavodi, zavarovalnice, pisarne idustrijskih, veletrgovskih, agenturnih, skladiščnih in razpošiljalnih podjetij odprte celoletno od 8. do 13. in od 15. do 18. ure, če pa je za posamezne teh strok ali posamezno podjetje uvedeno neprestano poslovanje, celoletno od $\frac{1}{2}$ 8. do 14. ure. V srezu Čabar pa celoletno od 7. do 20. ure.

Za vse ostale trgovske obrate pa je določen naslednji čas: v okolišu policijske uprave ljubljanske poleti in pozimi od $\frac{1}{2}$ 8. do $\frac{1}{2}$ 13. in od 14. do 19. ure; v ljubljanskem okoliškem srezu poleti od 7. do $\frac{1}{2}$ 13. in od $\frac{1}{2}$ 15. do 20. ure, pozimi od $\frac{1}{2}$ 8. do $\frac{1}{2}$ 13. in od $\frac{1}{2}$ 14. do 19. ure; v brežiškem srezu poleti in pozimi od 6. do 13. in od 15. do 20. ure; v krajih Brežice in Sevnica poleti od 7. do $\frac{1}{2}$ 13. in od 14. do 18. ure, pozimi od $\frac{1}{2}$ 8. do $\frac{1}{2}$ 13. in od 14. do 18. ure; v kamniškem srezu poleti od 6. do $\frac{1}{2}$ 13. in od $\frac{1}{2}$ 14. do 20. ure, pozimi od 7. do $\frac{1}{2}$ 13. in od 14. do 20. ure; v mestu Kamnik poleti od 7. do $\frac{1}{2}$ 13. in od 14. do $\frac{1}{2}$ 19. ure, pozimi od 8. do $\frac{1}{2}$ 13. in od $\frac{1}{2}$ 14. do 18. ure, ob sobotah poleti in pozimi od 7. do $\frac{1}{2}$ 13. in od $\frac{1}{2}$ 14. do $\frac{1}{2}$ 19. ure; v kočevskem srezu poleti in pozimi od $\frac{1}{2}$ 7. do 12. in od 13. do $\frac{1}{2}$ 20. ure; v mestu Kočevje poleti od 7. do 12. ure in od $\frac{1}{2}$ 14. do 19. ure, pozimi od $\frac{1}{2}$ 8. do 12. in od 13. do 18. ure, v sobotah eno uro dalje, to je poleti do 20. in pozimi do 9. ure; v kranjskem srezu, sodni okoliš Kranj poleti od $\frac{1}{2}$ 8. do 12. in od 14. do $\frac{1}{2}$ 19. ure, pozimi od 8. do $\frac{1}{2}$ 13. in od $\frac{1}{2}$ 14. do 18. ure, sodni okoliš Tržič poleti in pozimi od 7. do 13. in od 14. do 19. ure; v krškem srezu poleti od 6. do $\frac{1}{2}$ 13. in od $\frac{1}{2}$ 14. do 19. ure, pozimi od 7. do $\frac{1}{2}$ 13. in od $\frac{1}{2}$ 14. do 19. ure; v mestu Krško poleti in pozimi od 7. do $\frac{1}{2}$ 13. in od $\frac{1}{2}$ 14. do 19. ure; v laškem srezu poleti in pozimi od 7. do $\frac{1}{2}$ 13. in od $\frac{1}{2}$ 14. do 18. ure; v trboveljski in dolski občini poleti od 7. do 12. in od $\frac{1}{2}$ 14. do $\frac{1}{2}$ 19. ure, pozimi od 7. do 12. in od 13. do 18. ure; v občinah Laško, Sv. Krištof, Dol pri Hrastniku in Trbovlje smejo biti trgovinske obratovalnice ob plačilnih dneh Trboveljske premogokopne družbe za eno uro dalje odprte; v litijem srezu poleti od 6. do $\frac{1}{2}$ 13. in od $\frac{1}{2}$ 14. do 19. ure, pozimi od 7. do $\frac{1}{2}$ 13. in od $\frac{1}{2}$ 14. do 19. ure; v logaškem srezu poleti od $\frac{1}{2}$ 7. do $\frac{1}{2}$ 13. in od 14. do 19. ure, pozimi od 7. do 12. in od 13. do 18. ure; v novomeškem srezu poleti od $\frac{1}{2}$ 8. do $\frac{1}{2}$ 13. in od 14. do 19. ure, pozimi od 8. do $\frac{1}{2}$ 13. in od 14. do 19. ure; v radovljiškem srezu

poleti od 6. do 12. in od 14. do 20. ure, pozimi od 7. do 12. in od 13. do 19. ure; v **področju škofjeloške sreske izpostave** poleti od 7. do 12. in od $\frac{1}{2}$ 14. do $\frac{1}{2}$ 19. ure, pozimi od $\frac{1}{8}$ 8. do 12. in od $\frac{1}{2}$ 14. do $\frac{1}{2}$ 19. ure; v **celjskem srezu** poleti od $\frac{1}{2}$ 7. do $\frac{1}{2}$ 13. in od $\frac{1}{2}$ 14. do $\frac{1}{2}$ 20. ure, pozimi od 7. do $\frac{1}{2}$ 13. in od $\frac{1}{2}$ 14. do 18. ure, v **mestu Celju in občini celjska okolica** celoletno od $\frac{1}{8}$ 8. do 12. in od 14. do 19. ure; v **gornjegrajskem srezu** poleti od $\frac{1}{2}$ 7. do $\frac{1}{2}$ 13. in od $\frac{1}{2}$ 14. do $\frac{1}{2}$ 20. ure, pozimi od 7. do $\frac{1}{2}$ 13. in od $\frac{1}{2}$ 14. do 19. ure; v **konjiškem in ljutomerskem srezu** celoletno od 6. do 12. ure, v **občinah Konjice trg, Loče, Oplotnica, Vitanje in Zice** celoletno od $\frac{1}{2}$ 7. do $\frac{1}{2}$ 13. in od 14. do 19. ure, v **občinah Gornja Radgona, Ljutomer in Veržej** poleti od $\frac{1}{2}$ 7. do $\frac{1}{2}$ 13. in od $\frac{1}{2}$ 14. do 19. ure, pozimi od $\frac{1}{2}$ 7. do $\frac{1}{2}$ 13. in od $\frac{1}{2}$ 14. do 18. ure; v **dolnje-lendavskem in murskosoboškem srezu** celoletno od 6. do 12. in od 14. do 19. ure; v **srezih Maribor, desni in Maribor, levi breg** poleti od 6. do $\frac{1}{2}$ 13. in od $\frac{1}{2}$ 14. do 20. ure, pozimi od 7. do $\frac{1}{2}$ 13. in od $\frac{1}{2}$ 14. do 19. ure; v **mestu Maribor** celoletno od $\frac{1}{8}$ 8. do $\frac{1}{2}$ 13. in od 14. do $\frac{1}{2}$ 19. ure; v **prevaljskem srezu** poleti od $\frac{1}{2}$ 7. do 20. ure, pozimi od 7. do 19. ure; v **občinah Črna, Dravograd, Guštanj, Marenberg, Mežica, Muta, Prevalje, Ribnica na Pohorju, Vuhred in Vuzenica** poleti od

7. do $\frac{1}{2}$ 13. in od 14. do 19. ure, pozimi od $\frac{1}{8}$ 8. do $\frac{1}{2}$ 13. in od 14. do 19. ure; v **ptujskem srezu** poleti od $\frac{1}{2}$ 7. do $\frac{1}{2}$ 13. in od $\frac{1}{2}$ 14. do 20. ure, pozimi od $\frac{1}{8}$ 8. do 19. ure; v **mestu Ptuj** celoletno od 7. do $\frac{1}{2}$ 13. in od $\frac{1}{2}$ 14. do 18. ure; v **mestu Ormož** poleti od $\frac{1}{2}$ 7. do $\frac{1}{2}$ 13. in od $\frac{1}{2}$ 14. do 19. ure, pozimi od $\frac{1}{8}$ 8. do 18. ure; v **slovenjegraškem srezu** poleti od $\frac{1}{8}$ 8. do 12. in od $\frac{1}{2}$ 14. do 19. ure, pozimi od 8. do 12. in od 13. do 19. ure; v **šmarskem srezu** poleti od $\frac{1}{2}$ 7. do 12. in od 13. do $\frac{1}{2}$ 20. ure, pozimi od 7. do 12. in od 13. do 19. ure; v **zdravilišču Rogaška Slatina** poleti od 6. do $\frac{1}{2}$ 13. in od 14. do $\frac{1}{2}$ 21. ure; v **čabarskem srezu** celoletno od 6. do 12. in od $\frac{1}{2}$ 14. do $\frac{1}{2}$ 20. ure.

Med **opoldanskim odmorom** smejo biti obratovalnice izjemoma odprte o priliki letnih, mesečnih ali tedenskih sejmov, na soboto pred Veliko nočjo, Binkoštni in Božičem.

V **letoviščih** na Bledu, v Bohinju, Kranjski gori, Dovjem, Mojstrani, Döl. Toplicah, Laškem, Rogaški Slatini in Dobrni smejo biti trgovne med sezono odprte od 7. do 21. ure.

Poleg običajnih cerkvenih praznikov morajo biti trgovine cel dan zaprte na 1. decembra (praznih ujedinenja) in na kraljev rojstni dan (17. decembra) ter med službo božjo na Vidov dan in na dan sv. Cirila in Metoda.

Položaj Trboveljske premogokopne družbe.

Računski zaključki Trboveljske premogokopne družbe izkazujejo v pretečenem letu velik napredek, ki se nikakor ne ujema s stališčem družbe nasproti rudarjem, kar je na znatno škodo trboveljskim gospodarskim krogom.

Letno poročilo dokazuje, da od leta 1925. **kosmati dobiček** stalno narašča ter je lani dosegel vsoto 107.7 milijonov dinarjev in se je nasproti dobičku iz leta 1925. dvignil skoraj za 15%.

Nelogično je tudi **zmanjševanje davkov**, ki so leta 1926. znašali 37.8, lani pa samo 25.5 milijona dinarjev in bili tekom treh let znižani za 12.3 milijona dinarjev ali skoraj skoraj za celo tretjino, dasiravno dokazuje zvišana produk-

cijska množina, kakor tudi naraščajoči čisti dobiček, da se družba nahaja v stalnem zviševanju dohodkov.

Čisti dobiček je tudi v stalnem naraščanju od leta 1926., ko je znašal 38.3 milijona dinarjev in se je po treh letih zvišal za 6.8 milijona (ali za 18%) na 45.5 milijona dinarjev. In to navzlic temu, da so se odpisi na račun investicij, ki tvorijo nekako tiho rezervo lanske leto dvignili na naravnost ogromno vsoto 19.6 milijonov dinarjev, medtem, ko je bil leta 1925. ta odpis izkazan z vsoto 1.3, 1926. 6.5, 1927. 18.4 in 1928. 16.4 milijona dinarjev. Ako bi tudi upoštevali, da je bil odpis leta 1925. premajhen, je to rapidno zviševanje odpisov težko razumljivo.

Značilno je tudi naraščanje dividend delničarjem, to še posebej z ozirom na svetovno nazadovanje obrestne mere. Se leta 1927. je znašala dividenda 15%, a se je leta 1928. dvignila 17,5% ter to višino tudi lani obdržala.

Ako pregledavamo uspehe družbe in jih primerjamo s stališčem, ki ga ona zavzema nasproti rudarjem ter vzamemo v obzir tudi nižanje davkov in isto-

časno zviševanje odpisov, dobička in dividend, ki gredo po večini v inozemstvo, moramo ugotoviti da uspehi družbe niso v skladu z nazadujočim gospodarskim in socialnim položajem Trbovelj, pa tudi ne s stališčem, ki ga družba zavzema nasproti rudarjem, da z omejitvijo zaslužka znižuje njih kupno silo na občutno škodo trboveljskih trgovcev.

Lesni promet preko Trsta.

Tržaški lesni trgovci se pritožujejo v »Piccolu« zaradi vedno nazadujočega lesnega prometa preko Trsta, ki ne škoduje samo lesnim trgovcem, marveč tudi vsem drugim tržaškim gospodarskim panogam.

Podatki, ki navajajo kot primer promet z leta 1913, kažejo nasproti temu letu sicer res ogromno nazadovanje, ker je tedaj bil Trst favorizirana avstrijska izvozna luka. V primerj z izvozom lesa preko Trsta v letu 1913, ko je izvoz znašal 232.486 ton in je koncem leta 1928 padel na 94.259 ton, tedaj za 138.227 ton ali skoraj za 60%, je nazadovanje res veliko, vendar razumljivo z ozirom na razpad Avstrije.

Statistika izvoza zadnjih let pa ne kaže tako velikega nazadovanja, ker je znašal izvoz leta 1926 106.247 ton, 1927 92.366, 1928 94.259 in lansko leto okoli 90.000 ton.

Od skupnega uvoza lesa v letu 1928, ki je znašal 132.463 ton, je bilo uvoženega iz italijanskega zaledja 28.529 ton, iz Avstrije 22.020 ton in iz Jugoslavije 76.288 ton.

Te številke dokazujejo dvoje: 1. ogromno eksploatacijo gozdov v razmeroma prav majhnem italijanskem zaledju in 2. še vedno prevelik delež jugoslovenskega lesnega izvoza na Trst, ki bi se moral usmeriti na naša pristanišča, zlasti na Sušak, ker gre komaj slaba tretjina preko Trsta izvoženega lesa za Italijo, dočim se več kot dve tretjini izvozita po posredništvu tržaške luke v Grčijo, Francijo in njene kolonije ter v Španijo in Albanijo. Ako pa računamo, da je pri porabi za Italijo les domačega proizvoda favorizi-

ran, smemo ugotoviti, da ostane komaj ena četrtina našega — na Trst uvoženega lesa v Italiji za njeno porabo, dočim gre tri četrtine našega lesnega izvoza potom posredništva Trsta v inozemstvo na škodo naših izvoznih pristanišč.

Ker se boje tržaški trgovci, da bo z razvojem Sušaka in z raširitvijo Martinšice delež Trsta na jugoslovenskem lesnem izvozu še znatno padel, pozivajo vlado, naj za prevoz lesa na Trst od državne meje (Postojna, Podbrdo) uvede take tarife, ki bodo sušaški luki konkurirale. Kot znano, je naša luška tarifa precej nizka in v večini slučajev enaka tarifi do italijanske meje, bi morale italijanske železnice les do Trsta prevažati takorekoč brezplačno. Vendar stavijo tržaški gospodarski krogi italijanski vladi za vzgled Madžarsko, ki je dvignila svoj vinski izvoz na ta način, da je izvoznikom povrnila vozino do meje.

Najboljše med najbolj-
šim vrvarskim blagom
se izdeluje v

Grosupljem.

Varstvena znamka garantira za izbrano, neprekosljivo kvaliteto. To je blago, ki bode zadovoljilo Vaše odjemalce, a Vam zagotovilo trajen dober zaslužek, ki ga dajejo le zadovoljni odjemalci. — Poskusite tudi Vi!

Gospodarske beležke.

Stalno nazadovanje indeksa cen.

Iz statističnega ekonomskega oddelka Narodne banke razvidimo ponovno nazadovanje indeksa cen na debelo, ki je pri nas ustanovljen leta 1926 ter takrat določen z višino 100 za posamezne produkte in seveda tudi kot skupni indeks.

Skupni indeks je znašal koncem januarja 93.6, koncem februarja 92.1, marca 91.1 in aprila 89.6. Še bolj pa je skupni indeks cen nazadoval nasproti lanskemu letu, ko je meseca aprila stal na 106, kar znači, da so v enem letu padle pri nas cene na debelo skoraj za 12%.

V primerjavi z lanskimi cenami v aprilu imajo posamezni produkti sledeče cene:

	1929.	1930.
rastlin. proizvodi	135.7	95.3
živalski „	110.2	99.2
mineralni „	82.8	88.7
industrijski „	95.5	82.1

Od lanskega aprila so se znatno pocenili vsi proizvodi razen mineralij, ki so postale za 7% dražje. Najbolj so se pocenili rastlinski proizvodi, namreč skoraj za 30%, živalski proizvodi so padli za 10%, industrijski pa za 14%.

Nazadovanje indeksa cen v času stabilizirane valute je predznak notranjega gospodarskega izboljšanja.

Društvo industrijev in veletrgovcev

Imelo 14. t. m. v Ljubljani svoj redni občni zbor pod predsedstvom gospoda Ivana Samca.

Letno poročilo poudarja važnost tega društva na polju delovanja za zaščito upnikov. Da kreditne razmere pri nas še vedno niso urejene, temveč se celo slabšajo, priča letošnji porast tožb in opominov, ki jih je društvo izvršilo za dolžnike svojih članov. Važno delo opravlja društvo tudi z informacijami in vodstvom katastrof nezanesljivih potnikov ter z inkasom.

Število članov vedno narašča ter se je v letu 1928 dvignilo od 107 na 164 in lani zopet pomnožilo za 15 novih članov.

*So zdrava in rdeča ličeca moja,
ker mamica kuha mi kavico, PROJA!*

Občni zbor litijskega gremija.

Dne 14. t. m. se je vršil občni zbor Trgovskega gremija za srez Litija pod predsedstvom g. Fortunata Čertanca. Iz poročila posnemamo, da je delovanje in stanje gremija tudi letos zadovoljivo, kar priča blagajniško poročilo g. Jožeta Strmana, ki izkazuje 35.820 Din prejemkov in 34.570 Din izdatkov. V gremiju je včlanjenih 443 trgovcev z 82 pomočniki in 51 vajenci.

Občni zbor logaškega gremija

se je vršil 11. t. m. na Rakeku pod predsedstvom g. Stanka Lenarčiča.

Letno poročilo izkazuje 15.600 Din gremijalnega premoženja ter znaša proračun za tekoče leto 24.532 Din. V gremiju je včlanjenih 376 trgovcev s 53 pomočniki in 63 vajenci.

Proti previsoki obrestni meri kreditov.

Agrarna in hipotekarna banka daje raznim denarnim zavodom cenene kredite v svrhu pomoči gospodarskim krogom potom posojil na primerne obresti. Vardarski ban pa je proti gotovim denarnim zavodom podvzel energično akcijo radi zlorabljanja teh kreditov, ker se je izkazalo, da so nekateri denarni zavodi za posojene vsote zahtevali 12% obresti. Akcija bana Laziča je bila v vseh gospodarskih krogih z zadoščenjem pozdravljena.

Zroti previsoki obrestni meri za posojila so pričeli pisati tudi beograjski časopisi, obsojajoč izkoriščanje naših gospodarskih krogov od strani raznih bank. Vsekakor je skrajni čas, da se zniža obrestna mera v izdatni višini ne samo vlogam, od katerih imajo koristiti samo banke, marveč mora predvsem nastopiti čim največ mogoče znižanje obrestne mere za kredite, od katerih bo imelo korist celokupno gospodarstvo.

Beograjski trgovci za deseturni delavnik.

Potom Trgovske zbornice so zahtevali beograjski trgovci na ministrstvu za trgovino in industrijo, da dovoli v Beogradu 10urni delavnik za trgovske obrate. Prošnja še ni rešena.

Za znižanje obrestne mere za posojila.

Finančni minister je sklenil pozvati na konferenco predstavnike denarnih zavodov, ki naj bi določila znižanje obrestne mere za kredite ter na ta način dala bankam zmožnost plasiranja preostanka denarja, gospodarstvu pa omogočila nabavo rentabilnih kreditov.

Tekstilna šola v Kranju.

Z odlokom ministra za trgovino in industrijo se ustanavlja v Kranju državna strokovna tekstilna šola.

Pušcarska šola

pa je z istim odlokom premeščena iz Kranja v Užice.

Za uvedbo motornih vagonov.

Na prvi seji posvetovalnega odbora ljubljanske železniške direkcije je bila izražena želja, naj se v svrhu pospeševanja turističnega prometa uvedejo tudi na naših progah motorni vagoni, ki naj vzdružujejo zvezo z našimi letovišči in izletnimi točkami.

Obenem se je obravnavala prošnja gospodarskih krogov za znižanje tarif ter za pocenitev najemnin za ležarinske prostore.

Direktor dr. Borko je ob zaključku nasvetoval, naj se glede izboljšanja prometnih razmer gospodarski krogi obračajo na železniško upravo, ki bo storila vse, da ugotovi upravičenim željam.

Tvornica Bat'e v Zagrebu.

Ker nazadnje izvoz čevljev, javljajo, da se je industrijalec Bat'a odločil ustanoviti svojo tvornico v Zagrebu, ki bi zaposlovala okoli 700 delavcev.

Združene papirnice prešle v domače roke.

Ljubljanska kreditna banka je odkupila od Wiener Bankverena 56.000 komadov delnic, vsled česar je prešlo sedaj podjetje Združenih papirnic Vevče, Goričane, Medvode v narodne roke. S tem nakupom je postala Kreditna banka lastnica treh četrtin delnic, vsled česar so tudi na zadnjem občnem zboru odstopili dunajski člani upravnega sveta in bili mesto njih izvoljeni domačini kot predstavniki nove lastnice.

Kolekovanje kartotečnega knjigovodstva.

Doslej je bilo potreba na kartotečno knjigovodstvo lepiti koleke na vsak list posebej in jih pustiti uničiti potom žigosanja pri davčnih oblastvih. Z odlokom finančnega ministra pa se ta praksa ukinja ter se koleki prilepijo in uničijo na prošnji za kolekovanje kartoteke in se predloženi listi kartotečnega knjigovodstva opremijo samo z davčnimi žigi.

Reparacijske lokomotive.

Te dni je prispela iz Madžarske prva partija ozkotirnih lokomotiv 135 po številu, ki se bodo uporabljale na bosanskih progah, kjer je bilo doslej občutno pomanjkanje.

Pred obnovo dela v Rudniku.

Posebna komisija, ki je bila odposlana na željo ljudstva v Rudnik (v Srbiji), ker tamošnja lastnica bogatih rudnikov Zlata Mihajlović iz Beograda že 10 let ne pusti rudnikom obratovati, dasiravno so bogati in rentabilni, je sklenila odvzeti sedanji lastnici vse koncesije.

Monopolski dohodki

v februarju so znašali po objavljenih uradnih podatkih 167.8 milijona dinarjev, skupno pa v prvih 11 mesecih pretečenega proračunskega leta 2203.6 milijona dinarjev. Letošnji februar izkazuje 24.4 milijona dinarjev več dohodkov kot lanski. Skupni dohodek prvih 11 mesecev pretečenega proračunskega leta pa je za 65 milijono v dinarjev večji od zadnjega ter so tudi nasproti proračunu za 11 mesecev za 44.6 milijona višji kot so bili predvideni.

Naš izvoz vina v Čehoslovaško.

ki uživa na podlagi trgovinske pogodbe iz leta 1924 ugodnostno tarifo, določeno tudi za francoska vina, je kontingentan letno na 110.000 hektolitrov. Ako uvozimo več kot to množino, pridejo v veljavo običajne carinske tarife.

Hmeljski nasadi

so letos pri nas za eno tretjino manjši od lanskih. Dosedaj se razvija hmelj ugodno in je brez škodljivega mrčesa, dasiravno je nekoliko poznejši v razvoju kot navadno.

Udeležba tujih držav na našem uvozu.

Naš uvoz v prvem letošnjem četrtletju je znašal, kot smo že poročali, 1.740,5 milijona dinarjev. Na čelu uvoznih držav stoji Českoslovaška, ki je uvozila 17,5% skupnega uvoza, slede ji: Avstrija s 16,8%, Nemčija s 15,1%, Italija z 12,3%, Anglija s 7%, Madjarska s 5,1%, Amerika s 4,4%, Francija s 3,6%, Indija (Angleška) s 3,2%, Rumunija s 3,1%, Brazilija z 2,7%, Švica z 1,6%, Poljska z 1,5% ter Nizozemska in Belgija z 1%. Na uvozu je v prvem četrtletju udeleženi še 49 drugih držav, ki so vse skupaj uvozile komaj 5% celokupnega uvoza.

Isletniški vlaki na Gorenjsko.

S pričetkom sezone so uvedeni izletniški vlaki ob nedeljah in praznikih iz Ljubljane v Bohinjsko Bistrico in v Kamnik, ki odhajajo zjutraj iz Ljubljane in se vračajo zvečer. Izletniki imajo na teh progah z izletniškim vlakom polovično vožnjo brez vsakega potrdila ali legitimacije.

Privilegirana izvozna družba

v Beogradu je pričela z poslovanjem. Na drugi seji upravnega odbora je bil imenovan ravnatelj gospod Leo Gottlieb, znani trgovinski strokovnjak iz Zagreba, ki se je doslej uspešno udeleževal zlasti v žitni trgovini v tu- in inozemstvu.

Zdaj so v delu načrti za poslovanje družbe, od katerega si naše gospodarstvo obeta tem več koristi, ker so se našli pri skupnem delu vsi prizadeti gospodarski krogi s sodelovanjem združenstva.

Pred stabilizacijo dinarja.

Te dni se sklepa v Beogradu v finančnem ministrstvu ob sodelovanju predstavnikov naših denarnih zavodov o zakonski mednarodni stabilizaciji dinarja na sedanji višini.

Turistični vlaki Beograd—Sušak.

Od 18. t. m. naprej so uvedeni iz Beograda propagandni vlaki na Jadran. Vožnja na Sušak in nazaj v Beograd stane 225 Din. Vlaki vozijo na Sušak ob sobotah in se vračajo v nedeljo zvečer v Beograd. Sušak bo nedvomno s to uvedbo mnogo pridobil na tujsko-prometni vrednosti.

Društvo sadnih trgovcev v Mariboru.

Na inicijativo mariborskega trgovskega gremija se je v Mariboru ustanovilo imenovano društvo z namenom podpirati domačo sadno trgovino ter obenem potom poučnih nasvetov dvigniti tudi sadjerejo na stopnjo popolnosti. Ker je ravno sadjereja eden glavnih virov gospodarskih dohodkov v Sloveniji, je priporočati, da prijavijo sadjarji in trgovci s sadjem svoj vstop v goriimenovano društvo, ki posluje v Vetrinjski ulici 4. Ustanovni občni zbor se vrši v kratkem ter bomo dan objavili.

Asbestna ruda pri Kamniku.

Pri kopanju kaolina v dolini Črne pri Kamniku so našli na do 30 cm debelo žilo asbestne rude odlične kakovosti. Gotovo je, da prične družba Črna-Kaolin tudi z izkoriščanjem te nove najdbe. Po izjavi inž. Göttinga se asbest posebno odlikuje po svoji prožnosti in finesi vlaken, da je poraben za najrazličnejše namene.

Nova trgovska družba v Ljubljani.

V trgovinski register je bila vpisana delniška družba »Universal« v Ljubljani z delniško glavnico enega milijona dinarjev, katere delničarji so predvsem veletrgovci in industriji. Družba hoče osnovati centralno prodajalno in tudi ustanoviti podružnice, v katerih bo prodajala produkte svojih delničarjev na debelo in na drobno.

Ležišča nafte v Bosni.

Že v zadnji številki poročamo o vesti sarajevske »Jugoslovenske Pošte«, da so našli na Majevici na znatne vrelece nafte v globini 66 metrov.

Strokovna analiza nafte je pokazala, da se zamore z njeno kvaliteto v Evropi primerjati edino le rumunska nafta, ker vsebuje poleg ostalih derivatov tudi 22% bencina.

Ležišča so po dosedanjih strokovnjakih zaključkih tako obširna in bogata, da bi se zamoglo ob velikopoteznem eksploatiranju pridobivati po 2500 vagonov nafte dnevno. Mnenje strokovnjakov je, da bo mogoče že v dveh letih ležišče tako izkoriščati, da bo znašala dnevna produkcija 50—70 vagonov.

Za poživitev naše trgovine s Poljsko.

Naše poslaništvo v Varšavi sporoča, da se resna, dobro fundirana, novoustanovljena družba zanima za naše blago, predvsem za vino, sadje, zlasti slive, jabolka in češnje v zabojih, pa tudi za suho sadje in za ribe ter ribje konzerve. Naši trgovci naj se obračajo s ponudbami na imenovano poslaništvo v Varšavi, Al. Ujazdovskie — 38.

Davek na izložbe in napise v Zagrebu.

Občinski svet v Zagrebu je naložil občuten davek na izložbe in reklamne napise. Z uvedbo novega davka, ki bi moral biti uveljavljen že dni, bi morali plačevati že manjši obrtniki po 5000 do 10.000 Din letno, a srednji in večji trgovci celo do 80.000 Din.

Zaradi te odredbe je naravno nastopilo veliko razburjenje: ter so trgovci pričeli snemati napise in odstranjevati izložbe, kar je seveda na veliko škodo zunanjemu licu mesta. Dne 19. t. m. pa so sklicali skupen sestanek vsek prizadetih, na katerem je bil solidarno sprejet sklep, da se vse izložbe in reklamni napisi odstranijo, ako bo mestna občina vstrajala pri pretiranih zahtevah.

Stanje posevkov.

Iz poročila našega poljedelskega ministra posnemamo, da je v celi državi stanje ozimnih posevkov prav dobro, ponekod celo odlično. Dobro kažejo tudi pomladanske setve. Travniki in deteljišča so istotako v najboljšem stanju. Tudi običajna vsakoletna škoda po miših ni tako velika, kot bi bilo pričakovati po mili zimi in je zaznamovano samo v nekaterih srezih Dunavske in Dravske banovine (Murska Sobota in Dolnja Lendava). Gosenice se niso pojavile v večjih množinah. Sadje kaže slabejše, vendar je njegovo stanje še vedno povoljno; večjo škodo so utrpeli zlasti slive zaradi ščitne uši in tudi del drugega sadja je bil oškodovan vsled dolgotrajnega deževja in spomladanskih mrazov. Vinogradi hažejo v splošnem dobro, le ponekod je škodovala slana. Stanje živine je prav dobro in ni večjih bolezni.

Gospodarsko zborovanje v Dubrovniku.

Dne 25. t. m. se sestane v Dubrovniku konferenca predstavnikov naših gospodarskih organizacij, ki bo obravnavala vprašanje gospodarskih potreb in projekta gospodarske statistike.

Po širnem svetu.

Rumunija v znamenju trgovinskih pogodb.

Rumunija se razgovarja za ustvarjanje trgovinskih pogodb sedaj obenem kar z dsetimi državami, namreč s Poljsko, Avstrijo, Čehoslovaško, Anglijo, Francijo, Grčijo, Portugalsko, Španijo, Madžarsko in s Finsko.

Zanimanje Anglije za naše izvozno blago.

Angleško-belgijski konzorcij se zanima za naše izvozno blago, zlasti za živila: meso, jajca, perutnino in zelenjavo. Blago bi se izvažalo v lastnih vagonih, ki so opremljeni s posebnimi hladilnicami. Ker je vsled naraščajočih carin na naših dosedanjih tržiščih naš izvoz prisiljen, iskati si novih odjemalcev, bo uresničenje novih zvez našemu gospodarstvu na znatno korist.

Po sklepu carinskega premirja — carinska vojna!

Čudno, a vendar resnično. Večina evropskih držav je baš po sklepu konference za carinsko premirje napovedala zvišanje carin — predvsem agrarnih, ki nas najbolj zadevajo. Tej splošni carinski vojni se je pridružila še bogata Amerika, kar je povzročilo proteste nič manj kot 36 raznih držav.

Kanadska trgovina in žito.

Trgovinska bilanca Kanade za prvo četrtletje izkazuje letos 129 milijonov dolarjev pasive, ki je nastala radi padca cen žitu, kot glavnemu predmetu kanadskega izvoza, ker je letošnji žitni izvoz padel v vrednosti za 231 milijonov dolarjev. Žitna kriza je v Kanadi veliko hušje občutena kot po drugih delih sveta.

Padanje tujkega prometa v Italiji.

Kakor znano, so italijanske trgovinske bilance iz leta v leto vedno pasivne vsled velikega uvoza raznih življenskih potrebščin. Lep del tega trgovinskega deficita pa pokriva tujski promet. Po statističnih virih je dohodek iz tujkega prometa pokrival leta 1924 40% trgovinskega deficita, a se pod fašistično vlado ta odstotek vedno niža in je lani padel že pod 20%.

Tujski promet, ki je v svetem letu znašal rekordno število skoraj poldrugi milijon tujcev, je v naslednjih dveh letih nazadoval za eno tretjino, a lansko leto izkazuje statistika celo manj kot 600.000 tujcev.

Italijanski listi iščejo vzroka temu nazadovanju ter odkrito priznavajo, da tiči glavni vzrok v šikanoznem postopanju oblasti s tujci ter v nenaklonjenosti italijanskih konzulatov v inozemstvu, ki zahtevajo vse mogoče, predno izdajo komu vizum za bivanje v Italiji. Nemalo krivdo pripisujejo listi tudi neizboljšanim razmeram na železnicah, ki ničesar ne store, da bi privabile tujce, nudeč jim udobnosti. Tudi krivijo načelo pretirane moralizacije, ki je bila v italijanskih kopališčih uvedena v zadnjem času ter odbila marsikaterega tujca. Istočasno pa bi se morale znižati previsoke cene, da se ne daje povoda govoricam o odraju.

Povišanje carinskih tarif v Ameriki.

Kot smo že poročali, nameravajo Zedinjene države povišati svoje carinske tarife, hoteč na ta način poživeti lastno produkcijo in s tem omejiti brezposelnost, ki je na čudo baš v Ameriki na najvišjem stanju.

Protestom tujih držav proti povišanju carin so se pridružili sedaj tudi ameriški gospodarski krogi ter predložili kongresu spomenico, v kateri poudarjajo, da zvišanje carin ne bo omejilo brezposelnosti, ker Amerika itak krije z lastno produkcijo domači konzum in bi se s tem socialni položaj samo poslabšal vsled podražitve cen. Obenem pa bi bile druge države prisiljene s protiodredbami zvišati svoje carinske tarife in na ta način zapreti pot ameriškem uvoznemu blagu.

Izboljšanje italijanske zunanje trgovine.

Agencija di Roma razmotriva vprašanje italijanske zunanje trgovine ter ugotavlja, da je v letošnjih prvih štirih mesecih sicer promet z inozemstvom v splošnem zmanjšan, vendar pa znači v tem času izboljšanje italijanske trgovinske bilance za 1.118 milijonov lir nasproti istodobni lanskoletni bilanci, ker se je znižal predvsem uvoz za 1.644 milijonov lir, dočim je izvoz nazadoval v manjšem razmerju za 526 milijonov.

Zmanjšani uvoz je sicer deloma dokaz povečanja lastne produkcije, obenem pa tudi znak omejitve konsuma, spremljajočega neugodni socialni in gospodarski položaj Italije.

Akcija za pospeševanje živinoreje v Italiji.

Po proglašeni žitni bitki, ki je za Italijo vsekakor zaključena s prav lepimi uspehi, je Mussolini proglasil tudi akcijo za znižanje uvoza goveje živine, perutnine, jaje in mesa ter določil visoke nagrade in podpore za pospešitev domačega gojenja teh gospodarskih panog.

Ker imamo mi v Italiji dobrega odjemalca za našo živino in perutnino, bo naša zunanja trgovina zopet težko prizadeta, ako se pravočasno ne poiščejo nova tržišča. Momentalno sicer kupujejo Italijani pri nas še več razplodne živine, da si na ta način ustvarijo temelje za lastno živinorejo, kar računajo doseči tekom treh let.

Znižanje davka v Franciji.

Po lanskem in predlanskem znižanju davčnih dajatev znižuje letošnji francoski proračun ponovno davčne dajatve za nad 2 milijardi frankov, vsled česar znašajo skupna znižanja davčnih dajatev v zadnjih letih že 5.735 milijonov frankov (13 milijard dinarjev). Razbremenitve so (v milijonih frankov) porazdeljene na socialne davke 1.421, trgovske in prometne 1.320, industrijske in obrtne 1.517,7, rentne 1.477.

Zopet znižanje diskonta.

Nemška narodna banka je dne 19. t. m. znižala diskontno mero na 4½%.

Italijanska narodna banka je tudi znižala svoj diskont na 5½%.

Reparacijska banka,

ki je bila ustanovljena na podlagi sklepov zadnje reparacijske konference z namenom, da izvršuje izravnavo mednarodnih plačil, je pričela poslovati ter je prejela že 145 milijonov nemških mark.

Youngovo reparacijsko posojilo v znesku 300 milijonov dolarjev je še vedno predmet razgovorov, ker se še niso zedinili za višino podpisovalnega kurza. Ker dogovori ugodno potekajo, se pričakuje razpis emisije novih papirjev že v teh dneh.

Mednarodni kongres za zaščito upnikov, ki je bil ustanovljen leta 1880. z namenom gojitve tesnih stikov raznih institucij za zaščito upnikov in zavarovanje kreditov v posameznih državah, se sestane zopet 31. maja na Dunaju, kjer bo zboroval 3 dni.

Čehoslovaška trgovska bilanca

v mesecu aprilu pokazuje silno nazadovanje izvoza (300 milijonov Kč), vsled česar je trgovska bilanca v aprilu za 38 milijonov Kč pasivna, dočim je bila lansk leto v aprilu aktivna za 194 milijonov Kč. Vkljub slabemu izidu v aprilu pa je bilanca za prve štiri mesece letos še vedno aktivna za 320 milijonov Kč.

Pobuna radi zabrane sajenja »šmarnice«.

Ker je pruska vlada izdala naredbo, s katero je sajenje »šmarnice« (»direktorja«) zabranjeno, je prišlo v Germersheimu do izgrede, katerih se je udeležilo okoli 5000 vinogradnikov, hotečih naskočiti glavarstvo, kar je orožništvo le s težavo preprečilo.

Padanje cen na debelo v svetu.

Cene na debelo še vedno padajo ter so dosegle koncem aprila že najnižje stanje, ki ni bilo zabeleženo od leta 1916. naprej. Tako so padle cene od začetka tekočega leta pa do konca aprila v Jugoslaviji in v Ameriki za 5½%, v Nemčiji za 6½%, v Franciji za 8½%, v Angliji za 10½% in v Italiji za 11%.

Nazadovanje angleške zunanje trgovine.

Splošna gospodarska kriza Anglije se še posebej izraža v nazadovanju zunanje trgovine, ki izkazuje v letošnjem prvem četrtletju za 283·5 (lani 306) milijonov šterlingov, izvoz pa 188·6 (lani 211·3) milijonov funtov šterlingov. Pasivnost, ki znaša skoraj 95 milijonov je sicer enaka lanski, vendar pa splošno nazadovanje v zunanji trgovini znači, da se Anglija še vedno ne bliža rešitvi lastne krize.

Borzna poročila.

DENARSTVO.

Gibanje valute v tekočem tednu.

Uradni tečaj Prosti tečaj

	Din	Din
1 angleški funt	274·80	275·20
1 ameriški dolar	56·50	56·54
1 avstrijski šiling	8—	7·98
1 belga	7·90	7·89
1 bolgarski lev	—409	—41
1 češkoslovaška krona	1·67	1·68
1 francoski frank	2·216	2·22
1 grška drahma	—733	—73
1 hol. goldinar	22·75	22·78
1 italijanska lira	2·963	2·97
1 kanadski dolar	56·20	56·30
1 madžarski pengő	9·90	9·89
1 nemška marka	13·50	13·50
1 poljski zlot	6·35	6·35
1 rumunski lej	—3365	—34
1 švicarski frank	10·959	10·96
1 španska peseta	7·06	6·93
1 turška lira zlata	247—	247—
1 zlati frank	10·959	10·96

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Državni papirji: Vojna škoda promptno 430—430·25, za junij 430—431, 7% Blairovo posojilo 84·25—85, 8% Blairovo posojilo 96 do 97, investicijsko posojilo, 87·50 do 88 agrarne obveznice 54·50, tobačne srečke 45— ponudba.

Vojna škoda je v stalnem porastu. Sicer stanje neizpremenjeno.

Privatni efekti: Celjska 170, Ljubljanska kreditna banka 125, Prva hrvatska štedionica 910—915, Kreditni zavod 170, Združene papirnice Vevče 130, Ruše 126 do 270, Strojne tovarne 75, Narodna banka 8350, Trboveljska premogokopna 435—440, Union 196—197.

Stanje neizpremenjeno.

Tržna poročila.

Baker dražji.

Po nazadovanju cen bakra so se vsled velikih nakupov zaloge hitro zmanjšale. Ugodna cena je povzročila nova povpraševanja, kar je dalo mednarodnemu kartelu povod, da je cene bakru zvišal za 5%.

Padec cene nafte.

Vsled naglo naraščajoče produkcije je v zadnjih treh mesecih cena nafte nadovala skoraj za eno četrtino (22%), kar bo vplivalo tudi na cene petroleja in bencina pri nas, ker je sklenila jugoslovenska rafinerija Standard Oil Comp. večje nakupe.

TRŽNE CENE V LJUBLJANI dne 20. maja 1930.

Govedina za kg: v mesnicah po mestu: I. vrste Din 22, II. vrste 20; na trgu: govejega mesa I. Din 18—20, II. 16—18, III. vrste 12—16, jezika 17—20, vampov 8—10, pljuč 6—8, jeter 16—20, ledic 18—24, možganov 20—25, loja 5—12.

Teletina za kg: I. vrste Din 24—25, II. 20 do 22.

Svinjina za kg: prašičjega mesa I. Din 25, II. 22—24, parkljev 6, slanine trebušne 19—20, slanine ribe in sala 24, domačih prašičev 21—22, slanine mešane 22—23, slanine na debelo 23, masti 24—25, šunke (gnjati) 30, prekajenega mesa I. 30, II. 25 do 28, prekajenih parkljev 8—10, prekajene glave 10—12, jezika 30.

Drobnica za kg: kostrunovega Din 14—15, jagnjetine 18—20, kozličevine 25.

Konjsko meso za kg: I. vrste Din 10, II. vrste 8.

Klobase za kg: krakovskih Din 42, debrecinskih 42, hrenovk 30—34, safalad 30 do 34, posebnih 34, tlačenk 24, svežih kranjskih 35, pol prekajenih kranjskih 32—35, suhih kranjskih 50, prekajene slanine 25.

Perutnina: piščanec majhen Din 17—20, večji 25—30, kokoš 30—45, petelin 30—40, domači zajec, manjši 8—15, večji 20—30.

Ribe za kg: karpa Din 25—30, ščuke 30 do 35, postrvi živih 80, mrtvih 60, klina 20, mrene 15—20, pečenke 10—15.

Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka Din 25—30, 1 kg surovega masla 35—40, čajnega 44—56, masla 40—44, bohinskega sira 34 do 40, sirčka 10, eno jajce —75—1—.

Pijače: 1 liter starega vina Din 18—22, novega vina 14—18, 1 časa piva 3—350, 1 vrček piva 450—5, 1 steklenica piva 550 do 6.

Kruh za kg: belega Din 5, črnega 450, rženega 450.

Sadje: luksuznih jabolk Din 12, jabolk I. 10, II. 8, III. 6, ena oranža 1—3, ena limona —75, 1 kg rožičev 8, fig 10, dateljnov 24 do 40, mandeljev 48, orehov 12, luščenih orehov 44, črešenj 24, suhih češpelj 10—12, suhih brušk 10, marelc 40.

Specerijsko blago: 1 kg kave Portoriko Din 80—84, Santos 52—54, Rio 36—40, prazne kave I. 100—110, II. 80—90, III. 66 do 70, kristalnega belega sladkorja 13, sladkorja v kockah 14, kavne primesi 18, riža I. 10, II. 8, 1 liter namiznega olja 18, jedilnega olja 17, vinskega kisa 450, navadnega kisa 250, 1 kg soli morske 250, kamene 275, celega popra 70, mletega popra 72, paprike III. vrste 32, sladke paprike, po kakovosti 46, 1 liter petroleja 750, 1 kg testenin I. 10, II. 9, pralnega luga 375, čaja Din 80.

Mlevski izdelki za kg: moke št. 0 na debelo Din 410—425, na drobno Din 450, št. 2 na debelo 355—375, na drobno 425, št. 4 na debelo 320—330, na drobno 4—, št. 6 na debelo 280, na drobno 350, kaše 5 do 6, ješprenja 6, ješprenjčka 10—12, otrobov 175—2, koruzne moke 350, koruznega zdroba 4—450, pšeničnega zdroba 5—6, ajdove moke I. 6—8, II. 6, ržene moke 4.

Zito za 100 kg: pšenice Din 250—255, rži 215—220, ječmena 200—210, ovs 195—220, prosa 200—210, koruze 150—160, ajde 200 do 220, fižola ribničana 360, prepelčarja 425, 1 kg graha 8—10, leče 8—10.

Kurivo: 1 tona premoga Din 460, kubični meter trdih drv 180, mehkih drv 90.

Krma za 100 kg: sldakega sena Din 100, polsldakega sena 80—90, kislega sena 75, slame 60—75.

Zelenjave in gobe za kg: glavnote solate Din 6, štrunate solate 10, ajserice 10—12, berivke 4—5, zgodnjega zelja 24, poznega zelja 10, kislega zelja 350, ohrovt 14, karfijol 10—12, špargljev 24—30, kolerab 10 do 12, kolerab podzemljic 1, špinace 3—5, kumar 16—18, graha v stročju 6—8, luščenega graha 15—16, fižola v stročju 36, čebule 150 do 2, česna 10—12, krompirja 050—075, krompirja novega tržaškega 6—8, kisle repe 250—3, korenja 2—4, peteršilja 3—4, zelenjave za juho 3—4, ena artičoka 2, ena malancana 2.

Ljubljanski trg je že bogato založen z zgodnjo zelenjavo in sadjem, ki pa ima še primerno visoke cene.

Oglasi v »Malem trgovcu« se najboljše rentirajo, ker ima med vsemi ti-soči naročnikov edino le resne kupce!

**Pridobivajte našemu listu
vedno nove naročnike!**

Lesni trg.

Ruski lesni izvoz.

Ravnokar obelodanjeni podatki za ruski lesni izvoz kažejo, da se je v prošli sezoni 1928/29 dvignil lesni izvoz za 60% ter dosegel množino 4.765.943 ton, medtem ko je znašal v sezoni 1927/28 samo 2.986.792 ton.

Kot odjemalec stoji na prvem mestu Anglija, v katero je bilo izvoženih skoraj 3 milijone ton, na drugem mestu je Nemčija z 670.000 tonami, na tretjem Lotiška z nad 200.000 tonami in ji sledi Francija z 150.000 tonami. V vse ostale dele sveta, predvsem pa v Ameriko je bilo izvoženih okoli 700.000 ton.

Ljubljanska lesna borza.

Promet na Ljubljansk lesni borzi se še vedno noče razživeti. Kakor se zdi, povzroča še vedno zmedo ruska lesna izvozna ekspanzija, dasiravno ne ustreza pričakovanjem inozemskih kupcev. Glavni vzrok pa je slaba gospodarska konjunktura v državah naših dosedanjih tržišč, ki je povzročila tudi omejitve gradbenega delovanja.

Povprašuje se po sledečem blagu:

Zaboji za dateljine (ca. 100.000 komadov). Tozadevni zaboji so sestavljeni kot sledi: 2 glavi vsaka iz 1 komada: cm 32×17×18 mm; 2 stranici vsaka iz 1 komada: cm 66×17×12 mm, iz smreke ali jelke; 1 dno (dvodelno) vsako: cm 66×17×12 mm, 1 pokrov (dvodelen) vsak: cm 66×17×12 mm, iz bora naj bo vsaj dno ali pokrov. — Dobavitelj ima vsekakor možnost pošiljati dno in pokrov, ki kakor znano obstojita iz dveh delov kot sledi: Pokrov: iz 1 komada od 17 cm in 1 komada od 17 cm = 34 cm šir.; 1 komada od 16 cm in 1 komada od 18 cm

= 34 cm šir.; iz 1 komada od 15 cm in 1 komada od 19 cm = 34 cm šir.; iz 1 komada od 14 cm in 1 komada od 20 cm = 34 cm šir.; iz 1 komada od 13 cm in 1 komada od 21 cm = 34 cm širine. Dno: iz 1 komada od 17 cm in 1 komada od 17 cm = 34 cm šir.; iz 2 komadov od 13 cm in 1 komada od 8 cm = 34 cm šir.; iz 2 komadov od 12 cm in 1 komada od 10 cm = 34 cm šir.; iz 2 komadov od 11 cm in 1 komada od 12 cm = 34 cm šir.; iz 2 komadov od 10 cm in 1 komada od 14 cm = 34 cm širine. Vezava: Vsi deli zabojev morajo biti brezpogojno vezani z dobro železno žico (deb. 2,5 mm), odnosno s pločevinastim železnim trakom, in sicer pokrovi, dna, stranice vsako posebej. Teža: Teža kompletnega zaboja ne sme presegati 5,25 kg, ne sme pa tudi biti pod 5 kg. Zaboji morajo biti vsled tega deloma iz bora, deloma iz smreke, jelke, tako da so solidnejši in brez nevarnosti prenašajo odgovarjajočo težo. Vsi zabojni deli morajo biti na eni strani strugani.

Hrastovi boules, suhi, kakor tudi plohi, suhi najmanj 1 leto, I. vrste, ca. 20 m³. Cena franko vagon meja ali Sušak pristanišče.

Jelove ali smrekove antene, ca. 300 komadov, obeljene, ravne, zdrave, od 8 do 12 m dolžine, s premerom v vrhu 5—6 cm in s premerom spodaj 15—17 cm. — Cenjene ponudbe z najkrajšim rokom dobave z navedbo cene franko vagon meja Postojna tranzit.

Bordonali: 40 komadov od 10 m dolžine, debeline 27/29 cm naprej; 70 komadov od 6 m dolžine, debeline 24/29 cm naprej. — Cena naj se glasi franko vagon meja Postojna.

Bukovi hladi: 3 vagone bukovih lepih hlodov, od 2 m dolžine naprej, od 30 cm srednjega premera naprej. — Cena franko vagon nakladalna postaja ali franko meja Postojna tranzit.

Borovi plohi: 50 m³ od 16 cm debeline, dolžina 6-30 m, od 16 do 20 cm širine, paralelni, rezani na živ rob, dobava v 1 mesecu, cena franko vagon nakladalna postaja.

Praktični nasveti.

Mravlje na vrtu.

Malokomu je znano, da odganja paradiznik mravlje. Ako imaš na vrtu mravljišče, ga potresi s paradiznikovimi listi, kar mravlje hitro prisili k selitve. Natresi paradiznikovih listov tudi na one prostore, ki jih mravlje rade obiskujejo. Drevesnih mravelj se ubraniš na ta način, da napraviš okoli debla ozek prstan (pas) iz ptičjega lima.

Umetna grenčica.

Umetno grenčico (Bitterwasser) si napraviš lahko sam, ako zmešaš 31 gramov žveplenokisle magnezije in dva grama dvojnoogljeno-kislega natrona v 10 litrih vode. Ko se je raztopnina ulegla na dno in voda izčistila, je grenčica porabna. Zamoreš jo tudi hraniti v zaprtih, ležečih steklenicah na hladnem prostoru.

Bolhe v tleh.

Iz lesenega tlaka spravljajo bolhe največ na ta način, da ribajo tla z raztopnino lizola. To pa povzroča oster duh po lizolu, ki se ga ne znebimo tako kmalu. Mesto lizola s pridom in boljšim učinkom uporabljamo za ribanje tal žvepleno kislino, katere pride nemo par žlic škafu vode za ribanje. Duh po žveplu je sicer v začetku tudi zelo oster, vendar ne tako kot lizolov ter prej izgine, učinek pa je siguren. Ker pa se bolhe ne rede samo v razpokah, marveč tudi pod tlakom, kamor ne prodre voda, je dobro razpoke zamazati z mavcem.

Sredstvo proti živinskim ušem.

Pol kilograma mila raztopi v enem litru vode ter jo prekuhaj. Še vreli tekočini prilij 2 litra petroleja ter zmes prav dobro premešaj. Ušivo živinče zmivaj in izpiraj s to vodo, katero pa pred uporabo razredči s tem, da ji dodaš osemkratno množino vode in jo dobro premešaš.

Oljnat barve iz lesa

odstraniš, ako madeže drgneš z deževnico, v kateri je raztopljen lug (Potosche) in nekoliko ugašenega apna, da zmes ni pregosta.

Vrtnice.

Malokdo ve, da se dajo vrtnice razmnoževati tudi s podtaknjenci. Izberi vedno mladike, ki so že odevetele ter imajo po več očesc, odreži cvet ter prereži spredaj tik pod členom in list odreži do peclja, ostalemu listu ali listoma pa pusti par listov in podtakni mladiko v plitev, s peščeno zemljo napolnjeni zaboj, ki naj stoji v senci. Skrbi, da bo zemlja vedno vlažna. Mnogo pravilno podtaknjenih mladik naredi korenine in te cveto že naslednje leto.

Plesnobo, ki tako pogosto napada zlati najlepše vrtnice, odpraviš na ta način, da jih večkrat poprašiš z žveplnim prahom, kar je najprimerneje tedaj, ko prično poganjati.

Zlato.

Da-li je zlato pravo, spoznaš na ta način, da na zlatu napraviš majhno zarezico z nožičkom. Zarezica je lepo rumena ter se popolnoma krije z barvo zunanjega zlata. Podrži na tej zarezi žveplo prižgane vžigalice. Pri pravem zlatu ostane zarez še vedno vidna, pri ponarejenem pa izgine.

Ali ste poravnali naročnino?

GOSPODJE TRGOVCI!

PRIPOROČAJTE VAŠIM CENJ.
ODJEMALCEM NAŠO PRAVO

KOLINSKO CIKORIJO!

Obvestilo!

MANUFAKTURNA VELETRGOVINA R. MIKLAUC, «Pri Škofu», Ljubljana, katera obstoja že preko 60 let in razprodaja na debelo in drobno manufakturno, sukneno in vse v to stroko spadajoče blago, nanašanja svojim cenj. odjemalcem, kakor tudi vsem gg. trgovcem, ki krijejo svojo zalogo v Ljubljani, da je povečala svoje trgovske lokale v celo prvo nadstropje.

Tvrdba drži na zalogi samo blago iz priznanih najboljših svetovnih tovarn v veliki izbiri in najnovejših vzorcih; cene so vsled prvovrstnih zvez jako ugodne. Zaloga se lahko vsak čas neobvezno ogleda.

Za mnogobrojen obisk se priporoča cenj. občinstvu tvrdba

R. MIKLAUC

„PRI ŠKOFU“ — LJUBLJANA

Lingarjeva — Medarska ulica — Pred Škofijo

Trgovci, nabavljajte svoje potrebščine pred vsem pri tvrdkah, ki z oglasi podpirajo vaš tisk!

»Tribuna« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska cesta št. 4 Prodaja na obroke!

Tiskovine

ki jih potrebujete v Vašem poslovanju: Račune, pisemske papirje, memorandume, cenike, naročilnice v blokkih, kuverte, etikete ter sploh vse komercialne tiskovine Vam dobavi hitro in lično izdelane po najnižjih cenah

Tiskarna „MERKUR“ Ljubljana

Gregorčičeva ulica 23 - Telefon 2552

Za večja naročila zahtevajte proračune!

VELETRGOVINA KOLONIJALNE IN ŠPECERIJSKE ROBE

IVAN JELAČIN, LJUBLJANA

ZALOGA SVEŽE PRAŽENE KAVE, MLETIH DIŠAV IN RUDNINSKE VODE

TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA!

ZAHTEVAJTE CENIK!

Lasnik: Konzorcij za izdajo strokovnega tednika »Mali trgovec«. Za konzorcij in uredništvo: Lojze Zajc. Za tiskarno »Merkur«: Otmar Michálek, oba v Ljubljani.